І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237. УНСоюз: HEnderson 5-8740. Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125. УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 90. ЦЕНТІВ 12 CENTS — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ТРАВНЯ (MAY) 1962 — TWO SECTIONS (SECTION 1) — No. 90. VOL. LXIX.

АЙЗЕНГАВЕР ПІДТРИМУЄ ЗАКОРДОННУ І КРИТИКУЄ ВНУТРІШНЮ ПОЛІТИКУ КЕННЕДІ

Вашингтон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер 10-го травня відбув пресову конференцію, спонзоровану республіканськими конгресовими провідниками, на якій оскаржував президента Кеннеді в тому, що змагає до небезпечного концентрування в своїх руках влади над Конгресом і над цілою країною. Айзенгавер гостро критикував внутрішню політику Кеннеді, головно його законопроєкти в цій ділянці, і виступив проти демократичної більшости в Конгресі, яка не спішиться вести слідство в справі зловживань тексаського багатія і обманця Біллі Соля Естеса, який мав зв'язки з членами Демократичної партії та з департаментом рільництва. Але колишній президент хвалив щораз то тверду політику Кеннеді у відношенні до комуністів, головним чином до СССР. Айзенгавер сказав, що давніша закордонна політика президента Кеннеді вимагала критики, але теперішня заслуговує на підтримку. Це була перша Айзенгаверова пресова конференція від січня 1961-го року коли він залишив Білий Дім. Айзенгавер сказав, що республіканські кандидати до Конгресу повинні використати у виборчій кампанії помилки демократичного уряду в ділянці внутрішньої політики. Але Айзенгавер заявив, що він не підтримуватиме тих правих республіканців, які виступають проти основних засад американської закордонної політики. Айзенгавер хвалив уряд Кеннеді за те, що дає військову допомогу в'єтнамському урядові у партизанській війні проти комуністів, але він висловив застереження проти того, що Кеннеді підтримує плян коаліції з комуністами при організації уряду в Ляосі. „Створення коаліційного уряду в Ляосі з комуністами, казав Айзенгавер, доведе до втрати Ляосу, як це сталося в Китаї". Колишній президент критикував уряд Кеннеді за такі пункти його політики у внутрішніх справах: 1) Айзенгавер виступив проти щораз більших федеральних видатків, які спричиняють інфляцію і збільшують федеральну заборгованість; 2) Кеннеді постійно змагає до збільшення влади виконної частини уряду, і така концентрація влади створює „загрозу для наших вольностей і руйнує упевненість себе громадян"; 3) Кеннеді домагається повновластей зменшувати федеральні податки, пропонує фармерський закон, згідно з яким секретар рільництва мав би вирішувати справу допомоги фармерам чи визначати площі під засів окремих культур; 4) Кеннеді хоче, щоб кожний новий президент мав право найменувати голову Федеральної Ради Резерви. Айзенгавер є проти цих всіх проєктів демократичного уряду, бо вони скріплювали б владу виконного уряду коштом зменшення влади законодатної частини уряду. 5) Айзенгавер є і проти урядового законопроєкту про медичну допомогу в рямках соціяльного забезпечення, бо вважає цей проєкт нездоровим тому, що він є обов'язковим для всіх. На думку Айзенгавера теперішня влада президента є вистачальна, і справа тільки в тому, щоб президент вмів належно користуватися своєю величезною владою „стримано, мудро і критично та неупереджено". Розмовляючи після пресової конференції з журналістами, Айзенгавер сказав, що його особисте відношення до президента Кеннеді є добре, і що його комунікаційні лінії до Білого Дому є завжди вільні. Айзенгаверові розходження з Кеннеді є на рівні „джентлменської незгоди" в деяких справах. З Білого Дому заявили, що не буде жадної заяви про пресову конференцію колишнього президента.

КОЛИШН. ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР У ВАШИНГТОНІ

Перед своєю пресовою конференцією у Вашингтоні колишній президент Двайт Д. Айзенгавер зустрівся з представниками республіканського об'єднаного сенатсько - палатного проводу. На фото: ген. Д. Д. Айзенгавер (перший зліва), сенатор Еверетт Дірксен, сен. Томас Кухель і (обернений плечима) конґресмен Чарлз Галлек.

Президент Філіппін, мабуть, не приїде — ображений на Конґрес

Маніля. — Філіппінська преса й різні члени філіппінського парляменту домагаються, щоб президент Діосдадо Мацапаґаль відкликав заповіджені на 19-го червня ц. р. свої відвідини у Вашинґтоні на знак протесту проти висліду голосування в Палаті репрезентантів в минулу середу над урядовим законопроєктом про виплачення Філіппінам 73-х мільйонів долярів, як завершення умови з 1946 року про виплату Філіппінам відшкодування за втрати, понесені ними в останній світовій війні. Конґрес провалив той закон 201 голосом проти 171 і той несподіваний вислід голосування викликав обурення у філіппінських урядових колах та в широкій публічній опінії, бо те відшкодування стосувалось здебільша приватних претенсій, а саме, осіб, які втратили свої доми й мастки під час американського бомбардування Філіппін у війні проти Японії. През. Кеннеді вислав президентові Мацапаґалеві особистого листа з просьбою не в'язати справи, яка була в Конґресі з його заповідженими відвідинами, а, навпаки використати ті відвідини для персонального обговорення цієї справи. През. Кеннеді заявив, що він поновить той законопроєкт на найближчій сесії Конґресу та сподівається обов'язково перевести його. Американський амбасадор у Манілі Вільям Стівенсон мав довгу тайну конференцію з філіппінським президентом і його заступником. Закордонний міністер Філіппін назвав поведення Конґресу „жалюгідним".

Астронавт Карпентер випустить під час лету кольоровий бальон

Ню Йорк. — Один із директорів проєкту Меркурій Волтер Вілліямс повідомив, що під час найближчого лету довкола Землі, який має відбутися 17-го травня в четвер найближчого тижня, астронавт підкомандор фльоти М. Скотт Карпентер під час другого кружляння випустить кольоровий бальон, що буде прикріплений до його кабіни. Це зробить він на те, щоб можна було обсервувати, чи можна в космічних просторах спостерігати кольори того бальона та можна на висоті 100 миль під час лету визначати віддаль. 30-цалевий пластичний бальон буде прикріплений за допомогою кабля до кабіни. Після відтяття цього бальона від кабіни, він має також кружляти довкола Землі. Вілліям повідомив також про те, що командор Карпентер матиме при собі ручну камеру та фотометер, яким старатиметься аналізувати кольори. Полковник Джан Г. Гленн під час лету довкола Землі бачив в космічних просторах „вогненні мухи", і командор Карпентер буде старатися вияснити те таємниче явище. Карпентер матиме перед собою ще й інші завдання, яких не міг виконати Ґленн, бо мав турботи з контролею машини.

Армія послуговуватиметься окремим приладом для контролі бойового газу

Вашингтон. — В новому числі військового журналу „Мілітері Рівю" обговорюється справу нового винаходу до контролі бойового газу, так званого „нервового" газу, який команданти бойових частин можуть наказати використовувати на фронті в майбутній війні. Цей новий прилад — це рухома лічильна лінійка (подібна до лічильної лінійки), — ним послуговуватиметься старшина, коли схоче визначити, скільки нервового газу має випустити на ворога. Цей прилад узгляднюватиме такі фактори, як бойовий обшир, швидкість вітру, рід ракет або грамат, які мають випускати газ та скількість ворогів, що мають бути унешкідливлені за допомогою газу. Цим приладом мають послуговуватись газові офіцери, а коли б їх не було при з'єднаннях, то командні офіцери або офіцери штабу.

Д-р ЛЕВ ДМОХОВСЬКИЙ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В З'ЇЗДІ УЛТПА

Ню Йорк. — З Головної Управи УЛТПА повідомляють, що на 4-ий Науковий З'їзд українських лікарів Америки і Канади, що відбудеться в днях 26 - 27 травня цього року в Дітройті, Мишиґен, зголосив свою участь д-р Лев Дмоховський, клінічний професор Бейлорського університету в Тексасі, наш учений і відомий дослідник пістряка, який виголосить наукову доповідь на тему: „Сучасний стан дослідів над ролею вірусів у патоґенезі пістряка".

В УНСоюзі — всі ґенерації, всі ділянки активности

Немає ґенерації і немає активности, які не були б заступлені в Українському Народному Союзі. Імпреза, фраґмент якої віддзеркалений на цій фотознімці, може послужити на це одним з багатьох доказів. Імпреза: друге річне змагання гри в круглі (бовлінґ) кругольних дружин УНСоюзу стейтів Пенсильвенія - Огайо. На фотознімці — один з найстарших і найбільш заслужених піонерів УНСоюзу, його довголітній головний радний Дмитро Шмаґала з Клівленду, передає трофеї наймолодшим переможцям, найстарший з яких має 15 років. Змагання відбулися в Ембридж, Па., і в них взяло участь 28 союзових кругольних дружин із загальною кількістю 140 змагунів. У бенкеті на закінчення змагань взяло участь 250 осіб. На імпрезі були гостями: гол. предсідник Йосип Лисогір, заступниця гол. предсідника Анна Герман та головні радні Дмитро Шмаґала і Андрій Джула, як і попередня заступниця гол. предсідника Геновефа Жеребняк. Змагання мають усі вигляди на те, щоб дальше розвиватися і поширюватися навіть на крайову скалю.

ЗДА не думають переводити збройну інтервенцію у В'єтнамі

Сайґон. — Американський секретар оборони Роберт С. Намара заявив в столиці Південного В'єтнаму, що З'єдинені Держави не думають переводити безпосередню збройну інтервенцію проти комуністичної аґресії в Південній Азії, зокрема в Південному В'єтнамі. МекНамара прибув до Південного В'єтнаму разом із головою шефів об'єднаних штабів, генералом Лайменом Лемніцером, щоб знову наочно перевірити тамошню воєнну ситуацію. ЗДА помагають Південному В'єтнамові військовими інструкторами, літаками й гелікоптерами, летунами та зброєю і грішми, але не мають там своїх бойових військ. МекНамара признав, що захоплення комуністами двох міст в Лаосі, особливо Нам Та, збільшує комуністичні шанси агресії проти Сіяму та проти Південного В'єтнаму. МекНамара натаврував той комуністичний наступ в Ляосі, як яскраве порушення договору про військове перемир'я. У Південному В'єтнамі американські інструктори й дорадники намагають перевести в діло плян переселення 2.732 родин в дельті ріки Меконґ в нові укріплені оселі, щоб таким чином позбавити комуністичних партизанів запілля, з якого вони черпають харчі й людські резерви.

СССР не підпише договору про атомові детонації — без участи Франції

Женева. — Валеріян Зорін заявив в минулу середу на пленумі 17-членної міжнародної конференції роззброєння, що Совєтський Союз не підпише ніякого договору про припинення надалі всяких ядрових детонацій, якщо в такому договорі не братиме участь також Франція. Зорін покликався на останній французький ядровий експеримент з 1 травня цього року. Франція відмовилась була відразу від участи в атомовій конференції в Женеві, членами якої були ЗДА, Британія і СССР і большевики постійно твердили, що французькі ядрові детонації можуть використовувати для своїх військових цілей ЗДА й Британія. Проте Москва погоджувалась на тричленну конференцію, даючи віру запевненням ЗДА й Британії, що коли ці три атомові держави дійдуть до порозуміння, то Франція згодом приєднається до них. Зорін твердив, що першу вістку про цю останню французьку підземну детонацію отримано від американських сейсмографічних стацій і в цьому він бачив ще один доказ на те, що ніяка міжнародна контрольно - інспекційна комісія не є потрібна, бо ніякого ядрового експерименту, не тільки в атмосфері, але й під землею і так не можна скрити. ЗДА закидають Совєтам, що вони свідомо затягують конференцію, щоб могти перевести власну нову серію ядрових експериментів.

В Ливані 313-м підсудним у монстр-процесі грозить кара смерти

Бейрут. — У столиці Ливану почнеться з початком червня перед військовим судом процес проти 360 осіб, при чому прокуратор вимагає кари смерти для 313-х підсудних. Всі оскаржені брали більшу або меншу участь у змові проти теперішнього режиму през. Фуада Чехаба в Ливані, при чому вони мали на увазі не покликання до життя іншого уряду, а злуку Ливану з Сирією і Йорданією. Політичним керівником цілої тієї змови була Народна Сирійська партія, яку ливанська влада розв'язала й поставила поза законом 1 січня ц. р., коли не вдався намаганий державний переворот. Між оскарженими є 38 військовиків та 275 цивільних громадян. Для 47-ох підсудних прокуратор вимагає кари від 6 місяців до 15 років в'язниці.

Перед процесом вбивці Сташинського

Мюнхен, початок травня (лв). — Хоч німецький суд не подав ще реченця процесу проти вбивці Степана Бандери і Лева Ребета, аґента КҐБ Б. Сташинського, большевики помітно посилили свою провокаційну акцію, метою якої є заплутати ще більше сітку подій і затуманити своєю брехнею українську еміґрацію та заінтересовані кола вільного світу. У своїй акції послуговується тепер Москва не тільки шептаною пропаґандою, але й публікує різні статті і „ствердження", в яких не гидує найбільш фантастичними вигадками і наклепами. „Зізнання" відкликаного недавно аґента О. Верґуна — „Ціся" мають, наприклад, за завдання поширити провокацію, що Б. Сташинський прийшов вправді на Захід з СССР, але був він в Україні членом ОУН і УПА і там вишколений на „провокатора ОУН".

У відповідь на московські заходи заколотити воду, вмістила минулого тижня німецька газета „Хріст унд Вельт" („Християнин і Світ, з 27. 4. 1962) велику статтю, в якій розглядає в подробицях акт обвинувачення Сташинського, виготовлений прокуратурою Німецької Республіки на основі проведеного досі слідства. В статті повторюються знані вже нашим читачам факти з життя й діяльности Богдана Сташинського, але побіч них є деякі нові елементи. Найперше автор подає цілий ряд прізвищ шефів КҐБ, з якими Сташинський зустрічався або був під їхньою командою. Перший старшина МҐБ, у руки якого попав Сташинський, після притримання за їзду „на чорно" залізницею, називався Ситниковський. Батько Богдана Сташинського мав ім'я Микола, а мати — Павлина. Сташинський вчився у львівській десятирічці і, закінчивши її, вступив до педагогічного інституту. У 1951 році він перервав студії і став аґентом МҐБ, намагаючись продістатися в ряди ОУН. У східній зоні Німеччини працював від жовтня 1954 р. під псевдонімом Леманн. Його шефом був тоді Сергій Александровіч на прізвище, правдоподібно, Демон. Частину своєї злочинної діяльности у Мюнхені проводив Сташинський під прізвищем Зіґфрід Треґер. Атентат на Степана Бандеру виконав він як Ганс Будайт. Перший раз, перед убивством Л. Ребета, жив він у готелі „Штахус", другий раз, перед убивством С. Бандери, в готелі „Зальцбург".

Цікавою новиною в акті обвинувачення є ствердження, що Б. Сташинський відвідував у Мюнхені аґента МҐБ Івана Бесагу (був відкликаний до Москви в 1956 році, зараз після Мадярської революції). Сташинський забирав від Бесаги, який мав в МҐБ псевдо Надійчин, пошту, заховану в валізі з подвійним дном. У той час пробував Б. Сташинський завербувати у Мюнхені до аґентурної роботи українця Максимова. Чи це йому вдалося, зі статті не можна вичитати.

Суд над Сташинським відбуватиметься, мабуть, у Карльсруге. Підготова до суду ведеться нормально. Співпозовників Сташинського вже повідомлено, що прокуратура доручила злочинцеві акт обвинувачення. При звичайних обставинах робить це прокуратура приблизно за 6 тижнів перед початком процесу.

ЗАГРОЖЕНА УЧАСТЬ БРИТАНІЇ В СПІЛЬНОМУ ГОСПОДАРСЬКОМУ РИНКУ

Лондон. — Керівні британські кола — повідомляє преса — сильно стривожені зростом опозиції збоку не тільки Франції, але й Західньої Німеччини щодо прийняття Британії до Спільного Господарського Ринку на базі повноправного члена. До Брюсселю, головної кватири цієї 6-членної західньо-европейської економічної організації, ціллю якої є не тільки повна господарська, але й політична інтеґрація Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії і Голляндії, виїхали лорд королівської печаті Едвард Гіт, який до цього часу вів переговори в цій справі, та міністер для справ Коммонвелту Дункан Сандіс. Передумовою приступлення Британії до Спільного Господарського Ринку було з її боку — збереження господарських інтересів, себто експорту до Европи, членів Британського Коммонвелту, які дотепер користуються упривілейованими митними договорами з Англією. За останніми газетними вістками, канцлер Аденауер висловив сумнів у приватних розмовах з своїми найближчими співробітниками, чи приступлення Британії до Спільного Господарського Ринку не послабить політичної єдности названих членських країн, тому, що політична структура й інтереси Англії інші. Тому він висловився радше лише за частинну участь Англії у тому господарському бльокові. Одинок речник британського уряду заявив, що Британія може ввійти до Спільного Господарського Ринку тільки в характері повного члена, — або зовсім туди не ввійти. Водночас Норвеґія і Данія заявили, що коли Британія приступить до Спільного Господарського Ринку, то й вони будуть старатися ввійти туди, коли ж Британія відкличе своє прохання на вступ, то й вони зроблять те саме. Норвеґія, Данія, Швеція, Портуґалія, Австрія і Швайцарія становлять другу західньо-европейську економічну організацію, популярно звану „Зовнішніх сім", яка проте розлетілась би в хвилиною прийняття Британії до континентального західньо-европейського економічного бльоку. Швайцарія, Австрія і Швеція заходяться за прийняття їх до Спільного Господарського Ринку, але тільки на господарській базі, без політичних передумов, з уваги на невтральність тих країн. Це теж комплікує характер Спільного Господарського Ринку та утруднює здійснення його цілі — тісної політичної інтеґрації, на базі федерації чи бодай конфедерації. Західня Німеччина й Франція відразу поставились були не дуже охоче до справи прийняття Британії до того шестичленного економічного бльоку, розуміючи, що з тим моментом вони втратили б свою ролю політичних лідерів на европейському континенті. Останнє розчарування старого канцлера в закордонній політиці Америки, яка ніби замало рахується із голосом Західньої Німеччини, як союзника і партнера, та пропонує такі концесії Совєтам і східньо-німецьким комуністам які ніби вдаряють по престижу Західньої Німеччини й віддалюють шанси її об'єднання, наблизило Аденауера знову до де Ґоля — проти Британії, — коментує преса. Все воно створює таку складну ситуацію, що ледви чи можна сподіватися її повного з'ясування впродовж цього літа. ЗДА сильно підтримують Британію в її заходах щодо приступлення до Спільного Господарського Ринку з уваги саме на політичну єдність західнього світу та скріплення його економіки. Не відомо ще, яке становище займе Америка супроти арґументу, що участь Британії в тому бльокові радше ускладнить, як допоможе справі тісної політичної єдности Західньої Европи.

Французький уряд признає, що в Альжирі є поважна ситуація

Париж. — Міністер для справ Альжиру Люї Жокс признав, що ситуація в Альжирі внаслідку безперервної брутальної акції тамошніх французьких терористів — поважна і важка. У цій справі, поінформував він пресу, — відбулось в минулу середу знову засідання французького уряду, на якому порішено загострити поведення супроти терористів і тих осіб з армії чи цивільної адміністрації, які потурають терористам. Рішено перевести реєстрацію та піддати під надзір всіх юнаків у віці 18-25 років, бо стверджено, що найбільше число терористичних атак і вбивств переводиться такими молодими людьми. Рішено замикати вулиці й переводити масові хатні ревізії й арештування там, де переведено терористичний замах, приспішувати суди над арештованими і давати суворі кари. Відкликано всі дозволи на ношення револьверу та взагалі посідання зброї і проголошено високі кари за нелеґальне посідання зброї. Однак всі ці постанови й заходи покищо не зменшують числа вбивств. Впродовж минулої середи в місті Альжирі терористи вбили знову 24-х арабів і ранили 36-х, а в Орані водночас вбито 7 осіб. Однак однаково французький уряд, як мусульмансько - націоналістична верхівка стоять на становищі, що треба виконати всі постанови їхнього договору.

В АМЕРИЦІ

● **Американський Комітет Матерей** вибрав матір першого американського астронавта Джана Г. Ґленна на кандидатку на Матір Світу в 1962-му році. Пані Ґленн має 65 років. Вона виявила, що щоб добре виховати дитину, то мати мусить мати багато любови до неї і велику терпеливість. Це найважливіші умови доброго виховання дитини. Крім того, сказала мати астронавта, що мати не повинна занедбувати „недільної школи для своїх дітей, а також і церкви".

● **На останній пресовій конференції,** під час відповіді Президента, почала гавкати собачка, яку принесла з собою журналістка Террі Блейк, яка була на конференції як представниця щоденника з Айови.

● **Президент Кеннеді** сказав журналістам, що він читає щораз „більше критики свого уряду в щоденниках, але щораз менше захоплюється нею". Але Президент сказав, що не нарікає на пресу, яка „робить свою роботу і критикує, а він робить свою, виконуючи свої президентські завдання.

● **Колишній президент Д. Д. Айзенгавер,** користаючи з побуту у Вашингтоні, куди він прибув на наради з республіканськими членами Конґресу, пішов до шпиталю Волтера Ріда на періодичну перевірку здоров'я. Він відбуватиме різні тести в армійському шпиталі і в міжчасі переведе політичні наради.

● **Американські збройні сили** мають 72 далекосяжні ракети, які є готові до вжитку на випадок потреби. В летунській базі Лаврі в Колорадо є 18 готових ракет „Титанів", які знаходяться в підземних сильосах. 54 ракети „Авлас" розміщені в Каліфорнії, Вайомінґу і в Кензасі.

У СВІТІ

● **Марокканський король Гассан II** прилетів до Парижу на нараду з президентом де Ґолем у справах, які цікавлять Марокко й Францію у зв'язку з недалекою незалежністю Альжиру. Зокрема, Марокко має претенсію до Франції, що вона підтримує незалежну державу Мавританію, територію якої вважає за свою, мароккаиську.

● **Американський амбасадор в Індії Джан Кеннет Гельбрейт** звернув увагу індійському урядові, що коли Індія дістає сотні мільйонів долярів допомоги від ЗДА від часу отримання нею незалежности, то не личить поза плечима Америки і без попередніх старань в американському летунському промислі — замовляти в Совєтському Союзі військові джетові літаки типу „МІГ" та ще й хвалитися своїм успіхом у Москві.

● **До столиці Греції Атен** почали з'їздитись королі, князі та інші утитуловані гості, запрошені на весілля грецької княжни Софії з еспанським князем, внуком останнього еспанського короля Альфонса XIII, Хуаном Карльосом. З нагоди того весілля впродовж цілого тижня будуть відбуватися спортові змагання, перегони, вистави і балі. Насівають теж прерізні багаті дарунки. Князь Райніє III з Монако і його дружина Ґрейс прислали молодій парі перегонову яхту. Найдорожчі дарунки прийшли від грецьких кораблебудівельних маґнатів. Тому, що Софія православна, а Хуан Карльос католик, то вінчання відбудеться в соборах обох віровизнань.

● **Мохаммед Захруля Хан,** колишній пакістанський міністер закордонних справ, довгорічний і теперішній голова делеґації Пакістану в Об'єднаних Націях, є найповажнішим кандидатом на президента найближчої, 17-ої з черги, Генеральної Асамблеї ОН, яка відкриється 18 вересня цього року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1180 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

В День Матері

Неділя 13-го травня буде святковим днем не тільки для окремих родин, не тільки для тих, що в родинному колі виявлятимуть свою любов до матерів — побажаннями, квітами, дарунками. Цю другу неділю в травні кожного року встановлено як офіційний, загальнонаціональний святковий день не лише в З'єдинених Державах Америки, але й в інших країнах світу, і це загальнолюдське свято відзначають спеціяльними проклямаціями президенти та королі держав, схиляючи свої голови перед маєстатом володарки усього життя — Матері.

Урочисто святкуючи День Матері, виголошуючи декламації і промови на її честь, прославляючи материнство — одвічне, безконечне джерело цього людського роду, її сини, доньки і цілі людські спільноти дуже часто — на жаль — забувають про те, що оті святкові дні — це тільки рідкі моменти в житті Матері, яке складається з довгої-предовгої низки важких буднів — днів, тижнів, місяців і років, сповнених щоденної наполегливої і безупинної праці. Дні, осяяні щастям материнства, радісним усміхом дитини, започатковуються муками народження і супроводяться протягом довгих років не раз болючою тривогою за її добро і здоров'я.

Вшановуємо Матір, святкуємо щорічно її день не тільки за те, що вона народила нас, наших братів і сестер, але й за те, що вона вивела нас у люди, зробила нас тим, чим ми є. Тож їй завдячуємо не тільки можливість продовжувати наш рід у майбутнє, але й усі свої успіхи в цьому дочасному житті. Видатних мужів в історії світу — великих учених, мистців і героїв — творили й творять найперше їхні Матері. Славу здобували і здобувають вони лише завдяки своїм матерям.

Водночас із цим Матері — це ті, що формують обличчя і характер, вирішують долю і призначення не тільки родин, але й цілих народів. У багатьох випадках від них залежать не лише існування нації, але і її могутність. Часто було в історії так, що своє відродження і незалежність поневолені й бездержавні народи завдячували матерям, які допомогли зберегти не тільки національну субстанцію, але були продовжувачами визвольних традицій. З цього погляду особливо багато завдячує своїм матерям українська нація.

Виявами любови і признання за неоціненний труд у вирощуванні дітей, молодих поколінь, раділи й радітимуть завжди Матері, зморені і знесилені, посивілі від праці, турбот і недоспаних ночей. Милі їх серцю цілунки, квіти і дарунки, що приносять їм їхні діти й рідні в День Матері. Але куди щасливіші були б вони, якби вияви любови й пошани постійно улегшували їм життя, їхні труди, страждання, тривогу і біль. Іноді один прихильний жест чи погляд вартніший для матері - жінки за всі китиці квіток і побажання в День Матері.

Вшановуючи Матір у її щорічне свято, наші думки й почування пориваються також до усіх тих матерей, що сьогодні не з нами. До тих, що виростивши й виховавши нас і поблагословивши в життєву дорогу і на мандрівку світами, залишилися на Рідній Землі, по рідних наших селах і містах. Їх доля була особливо ж важка. Вони зазнавали не тільки болю розлуки із тими, що відходили — рятуючи життя і свободу — у світ, але й страждали і каралися разом із тими, що були в'язнені по совєтських тюрмах і концтаборах. З усіми ними — страждаючими Матерями України — єднаємося сьогодні сповнені туги, болю і щонайгарячіших побажань.

Медаля для вчорашнього ворога

Недавно сталася подія, яка кидає яскраве світло на радикально змінені від часу останньої світової війни міжнародні відносини. У Токіо відзначено найвищою американською військовою медалею для чужинців, Легією Заслуги, генерала Мінору Генда, який не тільки був плянувальником нищівної японської атаки на американську фльоту в Перл Гарборі, але ще недавно заявляв, що „з суто військового погляду, ми (японці) повинні були атакувати не один раз, а два і три рази". Проте, ту медалю передав названому старшині на спеціяльній церемонії в Японії сам голова шефів об'єднаних штабів, генерал Лаймен Л. Лемніцер. У Конгресі дехто з гнівом озвався, чому саме нагороджується людину, яка була одним із головних спричинників „дня ганьби", 7-го грудня 1941-го року, як окреслюється в історії Америки катастрофу Перл Гарбору. Але президент Дж. Ф. Кеннеді рішуче заперечив ті критичні завваги, пояснивши, що генерал Мінору Генда — це вчорашній ворог, який, проте, в повоєнних роках був льояльним і корисним співробітником у реалізуванні американсько - японського військово - політичного союзу. Він був шефом штабу японського, відбудованого спільно з Америкою, летунства, і це високе відзначення надано йому з нагоди відходу з активної військової служби й кандидування до японського сенату.

Учорашній ворог став нині союзником, бо радикально змінилися відносини, радикально змінилось співвідношення політичних сил у широкому світі. Всі члени колись ворожої Америці триджержавної „осі" — Німеччина, Італія і Японія — є тепер членами західньої протисовєтської системи колективної оборони, яка простягається від Норвегії й Ісляндії по Нову Зеляндію й Австралію. Західня Німеччина є віссю Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО), а Японія — базою американської стратегії в тихоокеанському обширі. Ніхто більше, як сама Америка, не кається, що вона накинула Японії конституційну заборону мати власну збройну силу, яку внаслідок тієї заборони не можна розбудувати до потрібних розмірів. Західні альянти проголошували в окупованих ними Німеччині й Японії заборони й розпорядки, які свідомо й пляново защеплювали в психіці молоді той пацифізм, що його було дуже трудно переборювати, коли здоровий розум і державна рація казали — покликувати ту молодь до відбудовуваних тамошніх армій.

Між Японією і Америкою не було такої традиційної ворожнечі і ненависти, які характеризували взаємини між Францією і Німеччиною. Нині вони найближчі економічні й військово - політичні союзники. Колишня найбільша союзниця Росії, Франція, є нині єдиною західньою державою, яка ясно й одверто противиться всяким розмовам з російськими большевиками. Зате всі три колишні члени Малої Антанти — Польща, Чехо - Словаччина й Румунія — стали комуністичними сателітами.

На жаль, у відношенні до України „ворог число 1", імперіялістична Росія — залишилася таким же нашим ворогом і по нинішній день. Другий наш імперіялістичний сусід - окупант, Польща, ділить на своїх рідних землях долю України, проте устами своєї політичної еміграції надалі визнає західні українсько - білоруські землі за „свою" територію. Проти цього треба боротися. Але засадничо в політиці не можна жити сантиментами минулого. Коли змінюються відносини, треба приймати дійсність за нинішнім, а не вчорашнім критерієм, і діяти згідно з потребами завтрішнього дня.

ЛИСТ ДО МАМИ

Мамо моя!

Кажуть, що в хвилину смерти перед очима людини в несамовитому темпі проходить фільм її життя, а останнім словом цього фільму є слово „мамо!"

Якщо нагадати, що це слово є й першим, яким новонароджена людина зустрічає світ — то насправді цілий фільм людського життя, це більше чи менше посередній фільм про маму.

Я не знаю, коли мені прийдеться спостерігати фільм мого життя — та й не цікавий мені такий шалений фільм „аля мінут". Мені хочеться бачити Тебе в нормальному, природному фільмі, так, як його награло наше спільне життя.

Мій перший спомин про Тебе походить — напевно забула вже — з ... ями. З тієї глибокої ями на нашому подвір'ї, що, замість звичної картоплі зимою від морозу, в гарячий вересень чотирнадцятого захищала нас від гарячих гранат.

Пізніша конфронтація дат і фактів виявила, що то був початок першої світової різні. А тодішня конфронтація з війною була така, що над нашою ямою — замість гранати — вибухла сальва реготу кубанського Тараса Бульби, з сідла вороного коня й наказ у найчистішій українській мові: „Вилазьте з ями!..."

Мій другий спомин про Тебе ще трагічніший. Я спав собі смачно в стодолі після обіду, як на тлі ясного неба раптом ударили сотні, тисячі, десятки тисяч громів!..

В пізніші роки я зрозумів, що то був початок офензиви Брусілова. А тоді я нічого не розумів. Я — як сполошене курча — плачучи, з порога стодоли кликав Тебе, Ти — як сполошена сотками шуліків пташка — плачучи, з порога хати кликала мене, а між нами, над нами, заупокійно співаючи, літали кулі. Ти прийшла до мене й перевела своє „курча" до уявно - безпечної хати, яка від одного московського „недольоту", чи австрійського „куршусу" могла разом з нами розлетітися в пух.

За три дні безуганної московської офензиви я настільки звик був до життя в міжфронтовій смузі, що зважувався лізти на стратегічний паркан і звідти крізь дими - пожари на австрійському боці розгадувати, як там „наші".

А потім і наші, серед яких я тільки батька й брата розумів, і вороги, серед яких було так багато щирих українців, з димами відійшли. Обрій випогодився й на ньому зацвіли природні прапори нашої землі: на синяві неба золоте сонце волі.

Який я був гордий, як Ти мені — учневі другої кляси початкової школи — мазепинку пошила..

Чи пригадуєш, як зимового вечора до нас на білому коні високий старшина приїхав — братові дозжелезну синьожовту стрічку привіз? .. Оленка, а з нею й Ти так просили його, щоб дав їй кусок стрічки в коси заплести — брат сухо відрубав, що він, командант трьох сіл, має завтра на параді Злуки Українських Земель декорувати вісімсот люда і, під ревний Оленчин плач, потяв стрічку на дрібні кусні. А на другий день, після паради, ще з порога шпурнув коробку з порізаною стрічкою об землю й безсило звалився на крісло-стіл: сусіднє село Я. чотириста уніформованих козаків на конях вислало, а з братових трьох сіл, замість восьмиста ... вісім чоловіка прийшло.

Коротка, як сон, ідилія вільного життя минулася. Пригадуєш той вірш Франка, де про найбільший страх галицького підавстрійського села говориться: „... Або пошесть прийде, або — не дай, Боже, Польща настане"?...

Цим разом обидва лиха впарі прийшли. Жахливий тиф, крім батька, всіх нас у хаті на постіль звалив. Тебе були висповідали на смерть — проте, вона вибрала не Тебе, а Твою Оленку. Із синьо - жовтою стрічкою в косах її поховали, а Ти не знаю якими силами мусіла вставати, витягати з серця свого материнського сім ножів болю й півжива рятувати тих із нас, яких ще можна було рятувати.

А потім і тиф пройшов — почалася довга, як вічність, безнадія нової окупації. Стратегічний паркан дістав інше призначення: з нього ми — діти Твої — Тебе з міста виглядали. Що могла Ти принести нам за дві кварти молока чи жменьку паршивеньких овочів з трьох дерев, що росли на нашому подвір'ї?... Правда, врядигоди Ти носила до міста панам хідники - постілки, що їх батько робив з порізаних на стяжки ганчірок чи з старого одягу. Проте й того було замало: чверть фунта прасованого сала заглядала до хати рідко, фунт м'яса — ще рідше. Коли ж чотири з п'яти — вузеньких, як стрічка в коси — загоників пішли в придане сестрам, все уповання було на рахунок, що старший брат має по батькові унаслідити ткацький верстат, а я — Твій мізинчик — здобути собі хліб у школах.

Який утопійний був той Твій і батьків рахунок, моя добра Мамо!..

Як батько несподівано помер, а я, разом із школами та зрілим віком, як за дитячих років на паркані виглядав, що Ти мені принесеш з міста — Ти побачила свою помилку й, під її тягарем, носила голову, звішену низько-низько. Я спитав Тебе раз, про що Ти в такі хвилини думаєш, і Ти сказала: „Думаю, як би то знайти багато грошей, щоб Тобі і на вбрання й на все інше було"... А одної безсонної ночі Ти з уявного свого тріка мені сповідалася: „Твій батько — казала Ти — колись до Америки на заробітки їхати хотів, а я його не пустила. Яка я нерозумна була — тепер і ти і я, всі ми щасливі були б"..

Прийшов другий всесвітній землетрус; скінчилося одне лихо і на його місце прийшло друге, ще гірше. За два роки після приходу східніх „визвольників" упав стратегічний паркан коло хати. В тривожній безперспективності буднів східніх і західніх „визвольників" Ти сиділа вже за піччю, на емеритурі, і важко боролася з дихавицею. Тоді Ти жила вже тільки двома мріями: дістати нову смертну сорочку (бо раніш приготовану довелося в „раю селян і робітників" за життя зносити) й нарешті побачити мене устаткованого, на праці в спокійному житті!..

Такою я зберіг Тебе в своєму останньому спомині і з таким Твоїм візерунком у серці я подався в світи.

Війна після нашого останнього побачення закінчилася через рік — проте, я не зважувався писати Тобі повних чотирнадцять років, щоб Тебе з так званої Української Радянської держави не виволікли московські енкаведисти й не запорпали б Твоїх тлінних останків десь у сибірській тундрі. Окружною дорогою я намагався дати родині знати, де я, і просив подати вістку про Тебе й усіх рідних. Коли така вістка нарешті до мене прийшла, виявилося, що Ти — моя скорбна Мамо, упокоїлася дванадцять років тому...

Які могли бути в Тебе останні роки й дні життя в непевності, чи я, Твій мізинчик, живу?..

Якого щастя Ти просиш для мене в Бога тепер?.. Можливо, Ти вимолила у Нього, що Він направив давню Твою уявну помилку й завів мене до країни, де Твій чоловік, а мій батько мав знайти щастя.

Я вже тринадцять років живу в цій країні — але чи знайшов щастя?...

Я — як Ти хотіла — нарешті „устаткований", маю добру працю й спокійне життя. За одномісячний заробіток можу купити Тобі не тільки смертну сорочку, але вбрати Тебе з ніг до голови, ще й цементовий останній туземний приют з пам'ятником побудувати. Я втішаюся всіма можливими вольностями... Але чи без Тебе, без мого батька, без Оленки — хай й навіки замовклих — без усіх живих ще рідних і товаришів моїх, без місця, де Ти вчила мене ставити перші кроки, де я колись виглядав Тебе з міста — можна знайти повне щастя?..

А втім, прилинь сюди сама — подивися на моє щастя! Ти не потребуєш уже ніяких дозволів, ні пашпортів. Прийди ж до мене, до нас, моя Мамо, подивися на невістку — внуків своїх. Вони так дуже хотіли б побачити свою бабусю по батькові, а він їм навіть фота не має показати... Прийди! Я певний, що Ти полюбиш їх, як своїх рідних дітей — котра мама любить унуків менше від власних дітей? Вони ж на половину кров Твоя...

Прийди, і Ти будеш так же змовляти свого внука, як колись мене, сина свого, щоб поменше за м'ячем ганяв — серця не зривав би. Заплетеш синьо - жовту стрічку в коси внучці, без відомого у нас страху, що за таке в так званій українській державі Тебе розстріляють.

Я мушу показати Тобі, що довг вдячности, якого мені не пощастило сплатити Тобі й батькові, я сплачую Твоїм і його внукам. Я хочу при Тобі і з Тобою мати хоч на хвилинку повне щастя, якого не всилі дати ніякі гаразди, ні щастя цього світу.

Прийди, Мамо, я жду Тебе у неспокійних, тужливих моїх снах!...

О. Гаєвський

Ярослав Курдидик

ВІСТІ З КАТАНГИ

Про Конго, яке ще недавно не сходило з передових сторінок часописів усього світу — немовби затихло. Але ця тиша, як твердять знавці цього обширу Африки, — це тепер тиша перед бурею. Пояснюють її двома причинами: 1) Фонди, яких було потрібно для того, щоб вести війну за остаточну ліквідацію „анархії" в Катанзі, вичерпалися, а нові із розпродажу бондів ОН, на суму $200 мільйонів, ще не вплинули, бо ніхто, окрім ЗДА, не виявляє надто великої охоти їх купувати; 2) Ворогуючі партії в Катанзі, після того, як опозиційно наставлене, войовниче плем'я Люлюба отримало згоду від президента Мойсе Чомбе на створення свого власного представництва в Альбертвіллі — дійшли до згоди. Ворогуючі сторони зрозуміли, що їхня боротьба сприяє тільки хаосові та анархізує нас, настрої яких спритно використовували, з одного боку, комуністи, а з другого — прокомуністичний уряд в Леопольдвіллі. Досі це ворогування було найбільшою слабістю Катанги. Тепер спільна делегація, що репрезентує всі племена, об'їздить ту країну, проголошуючи остаточну злагоду і закликаючи всіх жити у мирі та згоді.

Найцікавіше про те, що відбувається нині у Катанзі, звітують лорд Раселл з Ліверпулю, помічник дорадника генерального штабу англійської армії, і І. Бенсон, кореспондент „Ню Дейлі".

Лорд Раселл подає у „Сандей Тайм" дуже докладно про все те, що йому вдалося зібрати в цілому Конго, після переслухання заприсяжених очевидців - свідків. Починає він від тих вісток, які струснули були совістю цілого світу: жорстокостей, що їх вчиняла занархізована армія Конга через кілька днів після проголошення самостійности. Та коли порівняти ті жахливі звірства вояків, очолених комуністичним прем'єром - ватажком Люмумбою, — пише лорд Раселл, — то військові з'єднання, що мали з доручення ОН навести порядок у Катанзі, не відбігли далеко у своїй злочинності.

З цієї „акції", що її двома наворотами переведено в Катанзі, дуже задоволені були в ОН, а ще більше в Москві. Коли я запитав — продовжує лорд Раселл — одного з совєтських консулярних урядовців у Леопольдвіллі, як слід розуміти припинення совєтської діяльности в Конго, він, іронічно посміхаючись, відповів: „Нам нема вже потреби там діяти. Адже ж війська ОН зробили більше корисного для комунізму, як це ми мали у нашому загальному пляні..."

Ще більш ревеляційне звітування кореспондента І. Бенсона. Починається воно запитом, що його цей кореспондент поставив одному урядовцеві ОН: „Яка, властиво, була причина, що війська ОН розпочали руїнницьку акцію у Катанзі?" Урядовець відповів дуже просто: „Ми мусіли насамперед звести Катангу до загального рівня Конга, вважаючи, що розв'язка прийде сама собою".

І. Бенсон, що провів у Катанзі кілька тижнів, повідомляє:

Після листопадових подій минулого року положення у Катанзі, зокрема в Елизабетвіллі, покривається з тим, що сказав мені недавно згаданий вище урядовець з ОН: Катанга завмирає, поволі, але певно. Економічне пожвавлення, що проявилося було після першої збройної інтервенції у вересні, впало після другої інтервенції до зера. Довір'я інвеститорів заломилося, і гірнича продукція, що була основою Катанги, перебуває у процесі ліквідації.

Також торгівля, що її „інтервенти" почали дуже гостро обмежувати, завмирає. Крамниці, що їх вели европейці, здебільша закриті. Власники крамниць, непевні завтрішнього дня, намагаються їх продати за будь-яку ціну. Але хто їх купить, коли кожний думає про те, як би забратися з Катанги. Зате процвітає інша „торгівля" — награбованими речами, процвітає чорний ринок, толерований явно „власть імущими" з ОН. Головні покупці на тому ринку — спекулянти з сусідньої Родезії і вояки ОН, які, використовуючи ситуацію, скуповують головним чином золоті ювелірні вироби й самоцвіти.

Частину Елізабетвіллю, яку колись називали „европейським містом", зайняли африканці з козами, безрогами та курми. Европейці, які ще там залишилися, це здебільшого молодшого віку чоловіки, що вислали свої родини з Конга, а самі живуть гуртом „по-касарняному", кожної хвилини готові спільно оборонятися.

До загальної характеристики відносин у Катанзі додав своє слово ректор університету в Елізабетвіллі, М. Дж. Френкель, виступивши з статтею — не зважаючи на протести ОН — в „Обсервер" з квітня ц. р. В цій статті під заголовком „Маніфест до цивілізованого світу" М. Френкель пише, що він з усієї сили намагався тримати університет, не зважаючи на його матеріяльне знищення, поза межами конфлікту, аж до того моменту, коли пропав його заступ-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Дм. Галушка

За організацію українських лябораторів

Незабаром відбудеться черговий з'їзд українських лікарів із ЗДА і Канади. З цієї нагоди читаємо різні статті про проблеми, зв'язані з цією поважною організацією. Дозволимо собі згадати тут ще одну галузь медичної професії, про яку, на жаль, ані Лікарське Т-во, ані самі безпосередно заінтересовані до цього часу не говорять і не пишуть. Це — техніки - лябораторанти. Правда, ця професія ще досить нова, і тому широкий загал мало про неї знає, проте в сучасному медичному світі набирає вона щораз більшого значення.

В околиці Ню Йорку є вже кількадесят українців - лябораторантів, які належать до різних американських організацій. Майже в кожному шпиталі знайдете українця - лябораторанта, і українські лікарі знаходять в них найприхильніших співпрацівників. Чи не пора б була на з'їзді наших лікарів зацікавитись цією справою і призадуматись над зорганізуванням товариства українських лябораторантів?

Як ляборант дозволю собі пригадати, що кожний громадянин, будучи в шпиталі, переконується, що в процесі його лікування першорядну ролю грає ляборaторія. Адже кожний пацієнт мусить переходити аналізу крови й інших речовин. Ляборант мусить приготовити гістологічний препарат, кров для трансфузії, мусить виконувати багато інших фукцій. Є недуги, як цукрівка, туберкульоза, анемія, що їх без лябораторії неможливо виявити. У кожному пересічної величини шпиталі в Америці переводиться річно від 200 до 400 тис. різних перевірок - тестів. Ляборанти стали невід'ємною частиною медичного світу і майже з правила беруть участь в конвенціях американських лікарів. Як і лікарі, вони мусять іти з поступом лябораторійної науки, з поступом медичної хемії й науки про таємниці людського організму, що їх допомагає виявляти лябораторія.

Невже ж не цікаво було б перевести таку українську зустріч, поділитися фаховими відомостями, а то й технічним удосконаленням, здобутим у ході професійної праці? Бо хто з наших лябораторантів любить свою професію, той завжди добачає в ній нові обрії. У мене, наприклад, є коло 200 препаратів патологічного, морфологічного та паразитного порядку, — чи не варто б їх показати й обговорити?

Було б дуже цікаво почути відгук на ці думки з фахових кіл — лікарських і лябораторантських. А ще цікавіше було б почути відгук на зборах лікарів, які мають допомогти в створенні ще одної професійно - станової організації — з користю для цілого громадянства.

ЩАСЛИВ, ХТО РІДНУ МАТІР МАЄ

Щаслив, хто рідну матір має,
Хоч зморшки
вкрили вже чоло,
На світ спокійно споглядає,
Не знає, що то в світі зло.

Для матері ти все дитина,
Хоч ти розрісся наче дуб;
Вона піклується тобою,
Хоч в тебе сивіє вже чуб.

Ти все для матері дитина,
Ти ціль життя її і зміст;
Вона тобі вінки сплітає,
Для тебе досягає звізд.

Вона все дбає, пам'ятає,
Готовить тисячі утіх,
Вона, як ангел хоронитель,
Змете з дороги зло і гріх.

У мами захист, оборона
У кожну миль, і в день і в ніч;
У горю поцілунок мами
Осушить сльози з твоїх віч.

Під доглядом її ти ставиш
Свій перший крок
на шлях життя;
Коли шал юний
тягне в пропасть,
При тобі матінка твоя!

І жертв немає за великих,
Щоб рятувати, зберегти;
Вона для тебе все жертвує,
Її ж дитина — ти!

Ах серце матері незмінне:
Його не знищить часу зуб;
Для матері ти все дитина,
Нехай і сивий в тебе чуб!

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

Д-р Михайло Рослях

ЩЕ В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(50-річчя української гімназії „Рідної Школи" в Чорткові)

(3)

Старшина місцевого кружка „Рідної Школи" Повітового Союзу Кружків і спеціяльно вибраний Комітет під проводом д-ра Михайла Рослака, що очолював всі три ці організації, негайно зорганізували збіркову акцію в самому Чорткові, по селах Чортківського повіту і по всіх осередках судових повітів Чортківської судової округи. Вислід цієї збіркової акції був несподіваний: численними більшими й меншими пожертвами зібрано за короткий час коло ста тисяч золотих. Цього вповні вистачало на покриття коштів будови.

З кінцем жовтня 1937 року накрито дах бляхою і повелено збірку для придбання коштів на остаточне викінчення будинку, щоб у вересні 1938 року в його залях могла бути приміщена гімназія з усіми її вже давніше закупленими кабінетами. Та в цій дальшій акції несподівано прийшов ворожий удар. Цим разом від місцевого посадника.

Коли ранньою весною 1938 року робітники прийшли на будову і повідкривали заслонені на час зими дошками вікна, щоб розпочати дальшу працю, з'явилися два поліцаї, які прогнали їх і опечатали будинок. Одночасно посланець з міської управи доручив голові листа від посадника, в якому було сказано, що Управа, довідавшись, що її впроваджено в блуд, що під плащиком будови мешкального будинку криється будова гімназії, дальшу працю забороняє.

Негайно скликано засідання представників усіх трьох вище згаданих рідношкільних установ, на якому рішено опротестувати рішення посадника, зв'язатися з сенатором д-ром Антоном Горбачевським та послом д-ром Степаном Бараном, що репрезентували Чортківську судову округу у Варшаві, і просити їх про виєднання авдієнції для голови рідношкільних організацій в Чорткові у прем'єрміністра, генерала д-ра Славоя - Складковського, який одночасно виконував обов'язки міністра внутрішніх справ, щоб добитися уневажнення рішення чортківського посадника.

Д-р Антін Горбачевський повідомив телефонічно, що авдієнцію призначено на найближчий понеділок, і просив, щоб голова негайно виїхав до Варшави. Голова виготовив у польській мові перебіг всієї тієї затяжної справи і, забравши оригінальні пляни затвердженої будови, виїхав. У Варшаві, він довідався від наших згаданих представників, що авдієнція відбудеться о 10-ій годині.

В означений час, узброєний документами і плянами, в товаристві сен. Горбачевського і пос. Барана, голова з'явився в сеймовому бюрі прем'єра. Зреферувавши справу, він заявив, що кружок „Р. Ш." в Чорткові, не маючи змоги добитися від тернопільського воєводи затвердження плянів будови шкільного будинку, примушений був будувати звичайний мешкальний будинок, щоб мати з нього мастикову користь на свої статутові завдання. І якщо за згодою шкільної влади в майбутньості вдасться примістити в тім будинку гімназію, то це буде найкраще шкільне приміщення, яке взагалі державні школи в Чорткові мають.

Вислід інтервенції був надзвичайний. Прем'єр Славой-Складковський, що похмуро, але пильно слухав нашого голову, по закінченні вияснень, заявив своєму секретареві: „Негайно прошу телеграфічно в моїм імені доручити посадникові Міхаловському відкрити будову і не чинити надалі жадних перешкод". Подаючи руку голові на прощання, він заявив: „Бажаю вам і вашим співробітникам всього найкращого в цій справі".

Це все ділялося у присутності кількох осіб, як пізніше виявилося кореспондентів, які переповіли на сторінках своїх пресових органів перебіг цієї історичної для „Рідної Школи" інтервенції.

За два дні, коли голова повернувся до Чорткова, робітники з членами рідношкільних організацій вітали його на будові, гратулюючи з приводу цього успіху.

Я особисто уважаю, що найбільшу заслугу в усій цій справі мав д-р Антін Горбачевський, довголітній чортківський адвокат, посол і сенатор, людина скромна, але жертвенна, з гарячим українським серцем. Він, як найстарший віком сенатор, у тій останній соймовій каденції на прохання прем'єра Складковського відкривав перше засідання сенату і це, бодай я так думаю, мусіло мати вплив на відношення прем'єра до загальношанованої особи цього нашого визначного парляментариста і громадянина. Він напевно, також, замовляючи авдієнцію у прем'єра, поінформував його про всі ті перешкоди, які „Рідна Школа" мала від польських адміністраційних чинників, але у своїй скромності про це нічого нікому не згадував.

Українські громади Ню Брансвіку і Бавнд Бруку вшанували Т. Шевченка

18-го березня в залі Консисторії Української Автокефальної Православної Церкви в Бавнд Бруку відбулася святочна академія, присвячена 101-им роковинам з дня смерти Тараса Шевченка, що її влаштував місцевий Комітет Будови Пам'ятника Шевченкові.

Заля, що вміщує 300 людей, була переповнена дорослими і шкільною молоддю. Рівно о год 6.30 веч., розкрилась завіса невеличкої сцени, на якій вже стояв в українських національних убраннях, хор, що складався з хористів обох українських громад, — православної і греко - католицької. Уквітчані намистами, стрічками і віночками хористки творили приємну живу картину, над якою висів портрет Великого Поета.

Академія розпочалась американським національним гимном, що його виконала панночка Леся Козар. Вступне слово виголосив голова місцевого Комітету Побудови Пам'ятника Шевченкові — інж. Дмитро Демедюк, який зазначив, що ця святочна академія відбувається згідно дороговказів, що їх залишив нам Великий Український Геній і буде одною із тих ланок моральної підготови, що провадить до великого чину, який заповідав Шевченко.

Об'єднаний хор під керівництвом диригента Леоніда Харченка виконав „Заповіт". Зворушливі слова поета і бездоганне виконання співу зворушили серця присутніх. Наймолодша із всіх присутніх 5-річна Ніна Костецька потішила старших і дітей надзвичайно добрим виконанням деклямації „Тече вода з-під явора". За це нагородили її присутні оплесками. Об'єднаний хор виконав „Зійшов місяць" і під довготривалі оплески залишив сцену.

Святочну доповідь на тему „Шевченко будитель і вихователь української нації", — виголосив доцент Василь Григоренко. Доповідач підкреслив, що літератузна творчість Шевченка мала певну цілеспрямованість і логічну послідовність, щоб з етнографічної маси, приспаної двохсотлітньою московською неволею, виховати свідому і сильну, для боротьби з ворогом, націю. Цитуючи окремі уривке з поем Шевченка, доповідач насвітлював їх значення для всіх прошарків українського народу.

Відомий бандурист Володимир Юркевич виконав „Ой три шляхи широкії...". Він виконував цю журливу пісню на слова Шевченка так, що майже в усіх присутніх зросились слізьми очі.

Деклямацією поеми „Суботів" у виконанні пластунки Олі Хомут, почалась наступна частина. Володимир Юркевич ще раз потішив присутніх своїм сольоспівом і виконав народню пісню „Повій вітре". Потім на сцені появився ансамбль бандуристів і виконав відому пісню на слова Шевченка: „Встає хмара з-за лиману". За гарне виконання заля їм подякувала. Пан Леонід Харченко виконав деклямацію цілої поеми „Сон" („У всякого своя доля") і виконав як мистець, за що йому дякували оплесками. Чудово виконали бандуристи (В. Юркевич і М. Гринюк) дует „Ой кряче, кряче".

Деклямацію поеми „Суботів" виконали два пластуни — Зиновій Панкевич і Роман Кишакевич.

Програма академії закінчилась піснею „Сонце заходить", яку добре виконав хор. Подякувавши хорові довготривалими оплесками за його виступи на академії, присутні піднялися з місць і проспівали під проводом хору „Ще не вмерла Україна".

Закінчуючи ці короткі нотатки, хочеться підкреслити, що згадану програму підготовили дві українські громади, громади рівних релігійних визнань, але об'єднані думками та любов'ю до свого безсмертного Батька.

В. В. Г.

Інж. Осип Бойдуник в Аргентині

(сдо) На запрошення Управи Т-ва Сприяння УНРади в Аргентині, дня 10 травня на летовище Есейса, що знаходиться в кілька десятках кілометрів від Буенос Айресу, прилетить інж. Осип Бойдуник, голова Української Національної Ради і член Проводу Українських Націоналістів. підготовляється ряд прийнять і зустрічей гостя з українським громадянством та провідними організаціями, а також із членами аргентинського Конгресу, та іншими видатними державними діячами та політиками Аргентини, яка 5 лютого 1922 р. визнала Український Уряд, що вже тоді перебував в екзилю і досі того визнання формально не відкликала. Зрештою, Аргентина все стояла й стоїть твердо на позиціях потреби повного самовизначення націй. В зв'язку із останніми подіями в ній помітно скріпляється антикомуністичне та антимосковське наставлення.

Головна Управа „Відродження", з нагоди приїзду голови Української Національної Ради, видала заклик до українського громадянства Аргентини, щоб воно, зустрічаючи урочисто представника Українського Державного Центру, організовано виявило своє позитивне наставлення до Українського Уряду в екзилі, що „репрезентує Воюючу Україну і представляє український нарід, який бореться за свою Самостійну Соборну Українську Державу. Будьмо об'єднані в цих днях ідеєю, яка дає нам змисл життя".

На летовище „Есейса", мають приїхати представники організацій та інші громадяни, щоб привітати гостя. Негайно після цього має відбутися прийняття в приміщенні „Відродження". На 12 травня вже сповіщена перша офіційна церемонія: голова Української Національної Ради має скласти вінок живих квітів перед пам'ятником генерала Сан Мартіна, Визвольника й національного Героя Аргентини. Того ж вечора в приміщеннях Т-ва „Відродження" відбудеться ширше прийняття гостя, на яке запрошується численне українське громадянство.

Ще не знати, як довго інж. О. Бойдуник залишиться в Аргентині. Він має відвідати деякі більші центри українського розселення і поза Буенос Айресом, навіть у таких далеких провінціях, як Місіонес і Чако, де скупчені значні маси українських переселенців, що ще в третьому поколінні говорять гарною українською мовою, але... не вміють по українському писати, ані читати. Бо там досі не було української інтелігенції, яка б могла зайнятися організуванням українських шкіл у тих провінціях, що творять справжнє запілля української громади в Аргентині. Коли б ті українські маси в Чако і в Місіонес вміли читати по українськи, інакше виглядала б наша преса в Аргентині і взагалі все культурне й політичне життя. Але величезне поле лежить облогом.

Після Аргентини, а навіть і під час перебування в Аргентині, інж. О. Бойдуник має відвідати наші колонії також в Уругваю і в Параґваю. А вже потім, повернувшись до Буенос Айресу, вирушить до Бразилії.

Вісті з Катанги

(Продовження зі стор. 2-ої)

ник, професор Куро, що відважився був інтервеніювати з головній кватирі військ ОН у зв'язку з жорстокостями супроти безборонного населення. Проф. Куро пропав по дорозі додому, а з ним пропали і його два асистенти. Усіх трьох знайдено вбитими й ограбованими в секторі, окупованому абесінськими частинами ОН.

Цю статтю закінчує М. Дж. Френкель словами:

„Я обвинувачую всіх тих, хто організацію створену для утримування миру й справедливости — перетворив у сліпу воєнну машину без контролі і відповідальности;

Я обвинувачую всіх тих, хто в серці Африки, що пробудилася до волі і незалежности, розгорнув страхіття модерної війни і таким чином показав Африці найвідразливіший аспект західньої цивілізації;

Я засуджую всіх тих, хто зорганізував цю деструктивну силу, створену з варварських горд із різних країн. „Наведення порядку" проявлялося з них у грабіжах, убивствах і насильствах, і за такі вчинки вони були оплачувані грішми ОН, замість того, щоб сидіти у в'язниці;

Нарешті, я засуджую все вище згадане і всіх тих, хто з ідеологічних чи матеріяльних мотивів дає змогу і фонди, щоб уможливити ці злочини".

● Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант роз'їздив в останніх днях по Европі. Він був на засіданнях 17-членної конференції роззброєння в Женеві та на засіданнях інших агенцій ОН з осідком в Женеві, а в цьому тижні відвідав Данію.

З НАШИХ БУДНІВ

БЕРІТЬ МАМУ НА ЯРМАРОК

Щоб не ширилось баламутство, зразу зазнагу, що тут іде мова про Весняний Літературно - Мистецький Ярмарок, який відбудеться в Ню Йорку в цю суботу, 12-го травня. А про найдорожгу кожному з нас істоту — Маму, згадується в цьому випадку тому, що в неділю, 13-го травня, припадає Свято Матері. З того виникає апель до всіх батьків, синів, головіків ги навіть зятів: хочете належно вшанувати Мамусю напередодні Її Свята, прагнете зробити Їй приємність невеликим коштом — приведіть Її гарненько, рукапід-руку, на Ярмарок, нехай культурно розірветься.

Він, цей Ярмарок, цікавий і трохи відмінний від попередніх тим, що йде тепер під гаслом „Сміймося — Надіймося!" — яке нагадує добре знаний нам старокрайовий клич: „Тримаймося — не даймося!" Це означало б, що програма Ярмарку проходитиме в безжурному, веселому настрою, і немає страху, що комусь з виконавців прийде до голови ідея гитати драму ги трагедію, або замугувати вас поважною музикою. Проте, ще раз підкреслюю, що на Ярмарок варто привести мамусю, бабусю, жінозку ги, у виїнятковому випадку, нарегену: якщо не буде дуже смішно, тоді скажете словами Остапа Вишні: „Лоскогu мене, жінко, щоб смішно виходило".

Думаю, що декого із земляків прийдеться таки добре полоскотати, ги то пак прикласти всіх можливих зусиль, щоб хлопців розвеселити. Маю на думці цих патріотів, які ще досі двигають на серці важку жалобу після прогри філядельфійського „Тризуба" з нюйоркськими Мадярами... Так, це був наш Чорний Великдень, дармащо сонегно так рясно тоді світило і сердегно припікало. А що ділося того дня у Філядельфії, того жадне вігне перо не опише, навіть таке барвисте й талановите, як у колеги Олега Лисяка! Кажуть, старі й загартовані в боях ветерани першої і другої світових воєн та кандидати на третю — плакали, як малі діти!

А один мій приятель, що поставив на „Тризуба" 25 долярів і програв їх, розуміється, присяг потім у Горожанському Клюбі, що поки жити буде — не піде на футбольні змагання і на український спорт зламаного цента не дасть!

Що я особисто уважаю за легку пересаду і таке прикмете українській вдагі попадання з одніеї крайности в другу. А де це, прошу, написано, що українські команди мусять вигpати всі змагання і гемпіонати, здобувати всі титули і гаші? .. Он, під Бродами, ми ще гірше програли, як на стадіоні Оваль в Асторії, а проте, славити Бога, якось живемо і множимось, ми тут, на тяжкій еміграції, а наші брати — в Рідному Краю.

Тож не падайте духом, дорогі спортовці, і козацьким звигаєм вдарте лихом об землю! А кому дуже важко на душі — хай виберється на наш Весняний Ярмарок, що саме йде під гаслом: „Сміймося — Надіймося!"

Сміймось — і надіймось на краще завтра.

Ікер

● Реджіналд Мавдлінґ, британський секретар для справ колоній заявив, що в липні ц. року відбудеться конференція для справи державної самостійности Британської Ґвіяни. Тамошні заворушення в лютому ц. р. приспішили цю конференцію. Окрема британська місія розглядає причини заворушень. У Британській Ґвіяні прем'єром автономного уряду є комуніст Джаган.

†

Ділимося сумною вісткою, що дня 9-го травня 1962 р. помер в Ню Йорку наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. Тимко ЙОСИК

Покійний народився 1895 року, в селі Пеньківці, пов. Збараж, Зах. Україна.

Тіло Покійного находиться в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в ПОНЕДІЛОК, 14-го ТРАВНЯ 1962 р., з того ж заведення, в год. 9:00 рано, до церкви св. Юра, відтак на цвинтар Кальварія.

Горем прибиті:

АННА — дружина з дітьми

†

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що дня 24-го квітня 1962 р. упокоївся в Бозі, на серцевий атак,

Франк Петровський

народжений 28-го травня 1906 року в Тернополі, член національних і церковних Організацій.

Похорон відбувся в суботу, дня 28-го квітня 1962 року, з української кат. церкви Успення Божої Матері, на Роземонті в Монтреалі.

Горем прибиті: дружина — МИХАЙЛИНА

кузин — Р. ЗАВАДОВИЧ

В 21-шу РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

великої працівнички в жіночому і кооперативному русі на західньо-українських землях

бл. п. Неонілі СЕЛЕЗІНКОВОЇ

буде відслужена

СВ. БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ З ПАНАХИДОЮ

в НЕДІЛЮ, дня 27-го ТРАВНЯ 1962 року

в год. 10:00 ранку

в ЦЕРКВІ ЦАРЯ ХРИСТА,

при 1623 W. Cayuga Street, Philadelphia 40, Pa.

•

В год. 1:00 по пол. — в залі Української Громади, при 2051 Rowan Street

ПОМИНАЛЬНИЙ ОБІД

з мистецькою програмою

на який запрошує Українське Громадянство

КОМІТЕТ

•

Свою участь в обіді прошу ласкаво повідомити не пізніше 20-го травня на адресу:

ЛЬОНГІН МАРКІВ

1531 W. Blavis St., Philadelphia 40, Pa. — Телеф.: GL 7-1927

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"
ПОШУКУЄ
ДОСВІДЧЕНОГО
МЕТРАНПАЖА-ЛОМЩИКА
ДО ПРАЦІ ПРИ ГАЗЕТІ
СТАЛА ПРАЦЯ. — ПЛАТНЯ ЗА УМОВОЮ.
Зголошуватися особисто між 10-ою а 2-ою год. КОЖНОГО дня, крім СУБОТИ, на адресу:
81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N.J.
Домовлення про інтерв'ю приймається теж ТЕЛЕФОНІЧНО або ЛИСТОВНО.

ПРАЦЯ • HELP WANTED MALE

Пошукуємо ТОКАРІВ до обрібки пластику і металів. Знаменит умови праці, 55-годинний тиждень. Говорити по-українськи і по-німецьки. Фабрика у Orange, N. J. По інформації, кликати: ORange 3-3950, веч.: ES 2-8138. Питайте за п. Богачик.

WIRE and CABLE MANUFACTURING
оператори for Several Openings in Extrusion, Braiding, Cabling and Spooling.
Положення в Long Island City.
Call: EM 1-1608

МАШИНІСТИ
1-шо класні — висока, добра платня. Бронкс. Постійна праця. Приємні умовини. Кликати цілий тиждень:
FA 5-5532

РІЗНОРОДНА ФАБРИЧНА ПРАЦЯ
Юнаки корисні, мусить говорити по-англійськи. 5 днів, постійно овертайми.
Ask for RALPH
ST 4-7880

ПРАЦЯ • HELP WANTED FEMALE

ЖІНКИ
ДО РІЗНОРОДНОЇ ФАБРИЧНОЇ ПРАЦІ.
Мусить говорити по-англійськи. 5 днів. Постійна праця, часом овертайми.
Ask for HELEN
Tel.: ST 4-7880

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені на SINGER МАШИНАХ ДО ЖІНОЧИХ СВЕТЕРІВ.
Добра платня, постійна праця. Також потрібно: Special Machine — Buton & Button Hole. Кликати
AMGUS KNITTING
27 Bruckner Blvd., Bronx
CY 2-0675

ОПЕРЕЙТОРКИ
on Blind Stitch & Safety Stitch Machine. Single Needle Operator.
CHRISTIE SPORTSWEAR CO.
102-22 Christie Ave., Corona
Mr. CILEA — New Owner
IL 7-3774

ДІВЧИНА, або МОЛОДА ПАНІ
до продажі в харчовому склепі. Обов'язкове добре знання української та англійської мов. Зголошуватись:
2816 Hudson Boulevard
Jersey City, N. J.
від год. 10:00 до 3:00 по пол.

REAL ESTATE

МОДЕРНИЙ, ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ,
4 спальні, стайня, 50 акрів, гарнім посілість при добрій дорозі в Greenville, N. Y. (близько Кетскіл), досконала вартість, власник помер. $16,400. За інформаціями писати до:
Mrs. Victoria TAMLER
2 Ranapoo Rd., Ridgeville, Conn.
ID 8-8775

ДІМ НА ПРОДАЖ
OAKLAND, N. J.
Ідеальне для мами і доні. Brick split level, 6 років, ½ акр., потік на посілості, 8 кімн. колор. кахляна лазничка, Street level, приватний вхід, 6 кімн, 2 кол.ках. лазнички на горі. Автобус 1 год. на долину м. Ню Йорку, поміркування Country Club, плавання на розі, близькі інші спорти. $35,000. Телеф. за домовленням:
FEderal 7-7918

БРОНКС
біля Зоопарку і сабвею. Продається 7-под., модер., відокремлений ДІМ з 4-ма гаражами. Мосяжні рури, оливне опалення. Площа 38½ × 151. Телефон власника:
WA 6-4777

ПРАЦЯ • MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ та ДО ВИКІНЧУВАННЯ
Досвід на жіночих плащах.
PATRICIA GALE COATS
82 White Street, Brooklyn (3rd Floor)
14 St. Canarsie Line Station Morgan Avenue

ПОТРІБНО
2 молодих, спритних людей як КЕЛЬНЕРА, І КЕЛЬНЕРКУ
до літнього ресорту. Телефонувати в Ню Йорку:
MOnument 2-0182

Цар-Соловей
Брошура — $0.35
тверда оправа — $0.75
Замовляйте у:
SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

НОВИЙ
Oyster Bay
РЕСТОРАН
3101 B'way, Astoria
Accommodates up to 500

Відвідайте нас перше. Правдиве королівське прийняття з ділянки "Catering" на Ваші весілля, бенкети, прийняття. Найліпші потрави й обслуга. Угодження в їдальні до диспозиції. 7 днів в тижні. Можна резервувати тепер на квітень, травень, червень. В справі всіх інформацій тел. до нашого директора catering:
Mr. RUDY — LH 5-8402

ПЕТРО ПУЦИЛО каже, що ключем до успішного ощаджування є:
TRIDENT
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
CHICAGO 8, ILLINOIS Tel.: PRospect 8-0800

З НОВИХ ВИДАНЬ

Корисна книжка

Наприкінці 1961 року появилась на книжковому ринку нова праця з-під пера маловідомого читачам колам канадійця п. Миколи Садовського п. з. „Дорога до миру й добра". Вже сам зовнішній вигляд книжки справляє приємне враження на читача й вона може служити окрасою кожної книгозбірні. Твір виданий коштом самого Автора. Цю цінну для всіх книжку кадрукувала Українська Друкарня в Саскатуні, Канада, що стала загальновідома через друк хоч би таких поважних праць, як, наприклад, „Повний Українсько - Англійський Словник" за редакцією проф. д-ра К. Андрусишина, „Українська літературна мова" проф. д-ра Ів. Огієнка, „Христове Світло в Україні" д-ра Пастора Л. Жабка-Потаповича й ін. Друкарня подбала про добре технічне виконання цієї чергової праці „Дорога до миру й добра" із вдумливою мистецькою обгорткою, що символізує заголовок і зміст цього об'ємистого твору.

Книжка має 477 сторінок друку великої десятки на доброму книжковому папері. Твір цей складається з 30 розділів. Автор легко, цікаво й ясно змальовує історичний огляд людства на канві соціяльних, економічних і етичнорелігійних відносин. У книжці сила-силенна прикладів з історії України, що ними Автор наглядно зображає свої твердження й погляди. Микола Садовський упродовж минулих десятків літ основно цікавився спокоєм людини і мирним співжиттям між народами, він прочитав на цю тему багато книжок і часописів і в свідій праці поставив на перше місце християнський ідеалістичний світогляд супроти нищівного матеріялізму. Він глибоко переконався, що спокій і лад людству не може дати себелюбний ліберялізм, диктований гонитвою за невловимим щастям; ані „Волл" вулиця в Ню Йорку зі своїм золотом; ані бездушний матеріялізм, що ловить у свої тенета щораз більше людей по цей і по той бік океану; ані навіть Об'єднані Нації чи якась інша майбутня понадєржавна установа чи організація. Це все хитка будова на піску... Тільки правда, справедливість і братня любов, базовані на Святій Євангелії, запевниють людству справжній спокій і вихід із сучасної кризи.

Хоч із методичного боку Автор не завжди є послідовний у розміщенні й систематизації своїх думок і тверджень, деякі розділи й події спрацьовані надто загально, як, наприклад, про марксизм, а деякі знову однобічно (релігійні проблеми), — то проте це дуже актуальний і цінний твір для всіх і Авторові належиться якнайбільше признання й подяка за його поважну працю.

Д-р К. Костів

„Дорогу до миру й добра" можна набути від Автора:
Mr. N. Sadowsky
942 110 Street
North Battleford, Sask.
Canada.

Іван ВУЙКІВ
Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
переробляє проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і доставка на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

У гостях добре, дома ліпше
Історичне оповідання
Ціна — $0.85
"SVOBODA"
81 Grand St., Jersey City 3, N. J.

REAL ESTATE

SUNNYWOOD HOMES
Нові 2-род. і 6ільк. Оглядніть дім — модель.
49th Street at 47th Avenue
2 блоки до IRT Bliss St. Station
EX 2-9616
веч. ES 2-8365.

ХАТА
пів-мурована, 8 кімнат — високо в горах, смерекові і березовий ліс, чудова Ирська річка, пів милі від озера в сусідстві Мінєваски і Союзівки. Кріж цього, вкри безпосереднє над річкою. Ціна $5,000. 2 акри власного озера, 7 бонгал, гарний дім на зиму з огріванням, кріж цього 40 кімнат — 60 акрів землі на всі кріж Kerhonkson до продажі. Телеф.
HE 2-1553 — Jersey City

ФАРМА на ПРОДАЖ
Заміна або продаж, 6 акр., модерна куряча фарма в Ню Джерзі. 7 кімнат, мод. дім. Фінансуємо. Потрібно 2-род. дім, або малий апарт. дім.
S. DAMESHEK
Broad Lane Rd.
Williamstown, N. J. NA 9-8433

UNIONDALE, L. I.
Парафія св. Володимира, мур. cape ranch, 4 спальні, 2 лазнички, 16 × 20 вітальня з комином, 2 мод. плиткові кухні, викінчений підвал, пластерований стіни, прибори, огрів., гараж. Виробленa площа 125 × 115, з меблями $28.000, без $24,000. Надається для мами і доні. Догідно до Uniondale High School, склепів, Southern State Pkway і т. д. Власник: IV 9-5199

ПОСІЛІСТЬ
над побережжям
TOM'S RIVER, N. J.
BARNEGAT BAY AREA
80 × 100 ... $1,000
75 × 100 ... $3,500
БЕЗ ЗАВДАТКУ, МИ ФІНАНСУЄМО, 5 РОКІВ СПЛАТИ!
Щоб оглянути, треба обовязково листовно на адресу:
WINDSOR PARK Inc.
1327 Fulton Street
Rahway, N. J.

Galant Pastry Shop
1291 Lexington Avenue
(86-87 Streets)
NEW YORK
Якщо маєте око на щось надзвичайного і маєте апетит на щось спеціяльного, тоді закупіть собі НЕЗРІВНЯННИЙ
GALANT'S СИРНИК
зі сметанковою сира і битої сметани.
Tel.: LE 4-9409

MISCELLANEOUS

LIBERTY ART PHOTO STUDIO
Знимки на всі нагоди Градуацїйні, з першого Св. Причастя і весільні — це наша спеціяльність. Відкрито щоденно від 9 рано до 9 веч., середи від 9 рано до 6:00 веч., неділі від 11 рано до 5:30 по пол. та за домовленням.
125 — 11 Liberty Avenue
Richmond Hill, L. I.
VI 3-3605

TAVERN
WITH GOOD FOOD
Grocery, Gas Station
SIX ACRE PLOT WITH LIVING QUARTERS;
Ideal location, no competition in area. Excellent Gross.
PRICE $ 58,000.00
Must Sell.
Asbury, N.J.
WARREN COUNTY
N. J. 537-5571

Pontiac Osteopathic Hospital
PONTIAC, MICH.
New 406 bed hospital expansion program just being completed. This beautiful hospital is located 20 miles north of Detroit in Michigan's vacation and resort land of lakes.
Immediate Openings in the Following:
• REGISTERED NURSES
$384.79-$560.14 depending upon qualifications and experience. Supervisors, Head Nurses, Medical Nurses. (All 3 shifts in all departments open).
• LICENSED PRACTICAL NURSES
$280.79-$350.53 depending upon qualifications and experience. (All 3 shifts open).
June graduates (graduate school of nursing pending state board examination); $10.00 shift differential for all employes working 3 to 11 p.m. and 11 p.m. to 7 a.m.
• OR PERSONNEL
MEDICAL TECHNOLOGISTS (Male or Female)
Registered A.S.C.P., A.M.T., or qualified experience. Excellent working conditions, 2 weeks' vacation with pay after 1 year, 3 weeks after 5 years, sick leave, meals at cost, free coffee breaks, employes' discount, Blue Cross and Blue Shield participation, many other fringe benefits.
Experienced Personnel Contact:
PONTIAC OSTEOPATHIC HOSPITAL
47½ North Perry Street — Pontiac, Michigan
Attention: Personnel Director
Phone: FEderal 8-7271

РІЗНЕ

ХОЧЕТЕ СПОКІЙНО ВІДПОЧАТИ?..
Зарезервуйте вже сьогодні місце в горах КЕТСКИЛ
в оселі Glen Spey Manor
Великий модерний купальний басейн. Окремий басейн для дітей. Добкруги сосновий ліс. До винайму мешкання для родини без харчу в новому будинку, в якому є всі модерні устаткування, включно з кухнею, холодільнею і лазничкою, як також кімнати для Гостей з харчами. Повний комфорт, кухня у фахових руках. Інформуватись:
M. BOYCHUK — в Ню Джерзі — DRexel 6-1333,
а також від 25-го червня — Port Jervis, N. Y. — 594-0389
Дуже приступні ціни для всіх.

Cafe Geiger
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4428
Щоденно КОНЦЕРТ від год. 4:00
Найліпша нім. кухня — Ланчі — Обіди
Знамените печиво з власної пекарні.

Yorkville's — приємне місце зустрічей
НАЙКРАЩА ЕВРОПЕЙСЬКА КУХНЯ
Щоденно вечорами: ТАНЦІ І ПРОГРАМА
Nick Aversano і його оркестра, Philip Victor, віртуоз акордіону та відома співачка Sigrid і баритон Jay Gaynor.
Student Prince
(Передтим Cafe Wienecke)
207 East 86th Street
NEW YORK, N. Y.
близько 3rd Avenue
За РЕЗЕРВАЦІЄЮ прошу телефонувати:
AT 9-8230
і питатися за BETTY.

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову ФІРМУ, заки вишлете
ПОСИЛКИ - ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії
1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі й тому переконались?
3. Чи фірма є уважливо солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіційно АВТОРИЗОВАНА фірма?
Відповідь на всі ці питання є ТАК, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
716 Walnut St., PHILADELPHIA 6, Pa., Phone: WAlnut 5-3455

48½ East 7th Street NEW YORK 3, N. Y. Phone: GRamercy 3-1785	263 Market Street NEWARK 2, N. J. Phone: MArket 3-1968
979 S. Broad Street TRENTON, N. J. Phone: EXport 4-8085	3206 Eastern Avenue BALTIMORE 24, Md. Phone: DI 2-2374
4102 Archer Avenue CHICAGO 32, Ill. Phone: FRontier 6-6399	6460 Michigan Avenue DETROIT 10, Mich. Phone: TAshmoo 5-7560
390 West Broadway SO. BOSTON 27, Mass. Phone: ANdrew 8-8764	683 Hudson Avenue ROCHESTER 21, N. Y. Phone: BAker 5-5923
316 Third Avenue PITTSBURGH 22, Pa. Phone: GRant 1-3712	1313 Addison Road CLEVELAND 3, Ohio Phone: UTah 1-0807

3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif. — NO 5-9887
943 Elizabeth Avenue, ELIZABETH, N. J. — EL 4-7608
ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

UNITED REAL ESTATE CO.
ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО на КВІНСІ
МИ ПРОПОНУЄМО
ДОБРІ, РЕНТАБІЛЬНІ ДОМИ
в найкращих дільницях:
WOODHAVEN — біля парку, 2 бл. сабвей, легально 3-род. дім, з гарним городом, 5 + 5 + 4 вел. кімнат, $240.00 ренту і мешкання для власника. Ціна $35,000.
FOREST HILLS GARDENS — 2-род., мур. осібняк, 6 + 4 гарних кімнат. Ціна $36,000.
JAMAICA HILL — 4-род., мур. осібняк, з терасою, вікнами до парку (ідеальне положення), $300.00 рент і вільне помешкання. Ціна $34,000.
ASTORIA — 6-род. мур. дім, рент $5,268. Ціна $35,500.
Якщо купуєте новий дім, то зверніться до нас за безплатною порадою. Не купуйте нових домів, будованих на невідповідному грунті.
В. Кузьминський
170-13 HILLSIDE AVE. — JAMAICA 32, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

UKRAINIAN FURRIER
Stephen Kopiec
MANUFACTURER OF FINE FURS
259 West 30th Street
NEW YORK 1, New York
3rd floor — Bet. 7 & 8th Ave
1 Block from Penn. Station
Phone: CHickering 4-0613
WOMANS BEST FRIEND — FURS —
We carry all types — COATS JACKETS — STOLES, etc
We also make to ORDER — REPAIR — REMODEL. STORAGE.

HELEN'S BRIDAL SHOP
• ШЛЮБНІ СУКНІ
• СУКНІ ДЛЯ ДРУЖОК
• ГРАДУАЦІЙНІ СУКНІ
• ВЕЧІРНІ
Всі сукні виконується на замовлення на місці.
132 Branford Place
NEWARK 3, N. J.
(n. High St. & Springfield Ave.)
Гелена МАТУШЕВСЬКА
Tel.: MArket 3-1880

МАЙЖЕ НОВИЙ ОДЯГ ВИПРОДАЖ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.
Куплені з гуртівні, нові для чоловіків, жінок та дітей.
Нечувано НИЗЬКІ ЦІНИ.
ЗОВСІМ НОВІ
ЧОЛОВІЧІ УБРАННЯ
$20 і більше $30 і більше
Ужиивані убрання від $8.00
Штани, 100% вовна від $4.00
Зимові плащі від $4.00
Жіночі суконки від $1.00
Жіночі костюми $5.00
Вовняні спідниці $1.50
Дитячі суконки від $1.00
Найл. блюзки і комб. $1.00
Переконайтеся самі, без будьякого зобов'язання.
Відкрито: від 10 рано до 7 веч., від пон. до суботи, вкл.
Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet.) 88th & 89th Streets)
New York City — TR 6-7460

OZONE PARK — $34,500 & up
Riccardo Homes
Новий, солідний, мурований 2-родинний "custom" дім, 5 і 5 кімн. + викін. відпочинкова кімната, з ½ лазнич., гараж і гарн. площа, газ. огрівання гар. водою, залізний бойлер і водопровід, пральня зі сушарнею, 2 машини до миття посуди, мосяжні рури, каналізація, цибл. загорода і цемен. веранда позаду, повністю відокремлено, протизвукова ізоляція між поверхами.
ТАКОЖ
2 доми з апартамент. для професіоналів, крок до сабвею.
Model: 110-05 Rockaway Blvd.
Агент на місці
Michigan 1-3321
Virginia 3-5777

ПОЩО ТРАТИТИ ЧАС НА ПИСАННЯ АДРЕС?
ПЕЧАТКИ
різних мовах з емблемами друкованими і писанними буквами (скриптом) виробляє
ROMAN IWANYCKYJ
2905 Wilkinson Avenue
Bronx 61, N. Y.
Телеф.: в день: TA 3-8407
вечером: TA 8-9740
ПЕЧАТКА: 3 лінії до 2 інчів довга, з пересилкою $2.00

Для домашнього огнища
Повість
Ціна — 85 центів
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N.J.

LARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
Дні нові L. P. ПЛАТІВКИ (чч. 834 і 836). Пісні УПА. Ціна по $4.95

РІЗНЕ

ORBIT українська кр-ця в НЮАРКУ
449 Springfield Avenue
(pir Waverly Ave.), Newark, N. J.
Тел.: BI 2-2153
Продає мужеську і жіночу галантерію та різні товари, придатні як ПОДАРУНКИ з різних нагод. Має на складі Hi-Fi радіо, фоно, Blaupunkt апарати.

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ДОМОВЛАСНИКІВ
Подаю думку про створення Українського Товариства Домовласників для спільного обговорення справ цього бізнесу. Телефонувати:
PR 8-5965 або SL 6-4155

ДО ВИНАЙМУ

Модерний АПАРТАМЕНТ,
3 кімнати, фронт. Недорогі. В Бруклині, 2 стації від Ню Йорку.
EVergreen 4-6340

6 КІМНАТ ДО ВИНАЙМУ
141 Hopkins Ave., Jersey City
62.00 дол. місячно. Зайдіть або телефонуйте: 9-2 і по 5 год. п. п.
OL 3-0010

BUSINESS OPPORTUNITY

НА ПРОДАЖ ДІМ
Delicatessen Grocery в Ньюарку, Н. Дж. Повний товар і влаштування, пересічно $60,000 до $65.-000 річно. Можна побільшити. 5 кімнат взаді й інший будинок $19,500 обидва. Скорий продаж з уваги на недугу. Телеф.:
в Ньюарку, Н. Дж. — BI 2-1214
у Verona, N. J. — CE 9-0076

ДО ВИНАЙМУ
4 КІМНАТИ з КУХНЕЮ і лазничкою.
Як хоче, можна працювати Parttime. Заробіток 30-35 дол.
Телеф.: Bigelow 8-4977
по 8:00 год. вечора.

Мурований 2-поверх. ДІМ і ПЕКАРЯ
з 2-ма печами.
7 машинерії, склеп і трак. Кликати власника в Пассейку:
PR 7-0111

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTO
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 Springfield Av.
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ New Jersey
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі!
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ,
що в ЧЕТВЕР, 10-го ТРАВНЯ б. р.
відкрилась — НОВА УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
DELICATESSEN — "ROSA-LY"
2816 HUDSON BOULEVARD (коло Journal Square)
Jersey City
де можна набути українські та европейські страви:
спробуйте наші ВАРЕНИКИ, ГОЛУБЦІ та різні смачні САЛАТКИ,
а також великий вибір КОВБАС, ШИНОК та ВУДЖЕНИН.
Лідія ВЕЛИЧКОВСЬКА, Розалія БОГАЦЬКА власниці.